

หลักการมาภิบาลกับประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี
Good Governance Principle with the Effectiveness of Municipality
In Mueang District, Pathumthani Province

อุทัย จันทรัตน์กานต์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาหลักการมาภิบาลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีและ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการมาภิบาลกับประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราวัดประเมินค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ ที่ผ่านการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป และผ่านการหาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคระหว่างมีค่าอยู่ระหว่าง 0.73 ถึง 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักการมาภิบาลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมาได้แก่ หลักความรับผิดชอบหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่าตามลำดับ
2. ประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาองค์กรด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติราชการตามลำดับ
3. หลักการมาภิบาลส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลักความโปร่งใสส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี สูงสุด และหลักนิติธรรม ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ต่ำสุด โดยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีได้ร้อยละ 68.20

¹อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพ เทศบาล

Abstract

The purposes of this research were 1) to study good governance principle of municipality in Mueang district, Pathumthani province. 2) to study the effectiveness of municipality in Mueang district, Pathumthani province and 3) to study the relationship between good governance principle with the effectiveness of municipality in Mueang district, Pathumthani province. The sample group consisted of 376 electorates and lived on municipality area in Mueang district, Pathumthani province. The instrument used for data collected was a 5 point-rating scale questionnaire and index of congruence (IOC) was found to be from 0.5 onwards. The reliability of the questionnaire was tested through an application of the technique of Cronbach's-Alpha coefficient and was found to fall between 0.73 and 0.92. The statistics used to analyze the data obtained were percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The study results revealed as follows:

1. Good governance principle of municipality in Mueang district, Pathumthani province as a whole was at the high level, when considering individual aspects found that the transparency principle and the average were at the highest level, followed by accountability principle, the rule of law principle, virtue principle, participation principle and economy principle orderly.

2. The effectiveness of municipality in Mueang district, Pathumthani province as a whole was at the high level, when considering individual aspects found that the quality of service and the average were at the highest level, followed by the organization development aspect, the effectiveness performance aspect and the effectiveness as the action plan aspect orderly.

3. Good governance principle of municipality in Mueang district, Pathumthani province found that affecting the positive to good governance principle at .05 level of significance. By transparency principle affecting the positive to good governance principle of municipality in Mueang district, Pathumthani province was at the highest level and the rule of law principle affecting the positive to good governance principle of municipality in Mueang district, Pathumthani province was at the lowest level. By

predictors can predict the effectiveness of municipality in Mueang district, Pathumthani province as 68.20%.

Keywords: Good Governance Principle, Effectiveness, Municipality

บทนำ

ประเทศไทยในรอบทศวรรษที่ผ่านมาประสบกับปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก สืบเนื่องมาจากการเมืองที่ไม่เข้มแข็ง เกิดขึ้นจากความบกพร่อง ความอ่อนแอ และหย่อนประสิทธิภาพของกลไกด้านการบริหารจัดการในระดับชาติ และระดับองค์กร ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงการทุจริตคอร์รัปชัน และการกระทำผิดจริยธรรมในวิชาชีพ จากสาเหตุดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต และการกินดีอยู่ดีของประชากรหากไม่ได้รับการจัดการ แก้ไข และป้องกันโดยเร่งด่วนแล้ว โอกาสฟื้นตัวจากวิกฤตเศรษฐกิจของไทยอาจต้องใช้เวลา นานกว่าเท่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นการแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน ก็คือ การขจัดสาเหตุของปัญหา ดังกล่าวข้างต้น และสร้างธรรมาภิบาลหรือธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อการบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550)

ปัจจุบันธรรมาภิบาลได้ถูกนำมาใช้ในองค์กรภาครัฐอย่างมาก เพื่อก่อให้เกิดระบบการบริหาร จัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ อันจะช่วยสร้างความเชื่อมั่น และความมั่นใจให้กับ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ องค์กรในระยะยาว (จิตติ กิตติเลิศไพศาล, 2550) สำหรับในภาคท้องถิ่น จากการปรับบทบาทของ ภาครัฐที่การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ท้องถิ่นสามารถใช้งบประมาณและนำทรัพยากรต่างๆ มาใช้ได้ ตามการบริหารจัดการภายในท้องถิ่นนั้นๆ การบริหารระดับท้องถิ่นจึงกลายเป็นประเด็นที่คนให้ความสนใจ และเกิดความตื่นตัวในการสร้างธรรมาภิบาล และมีการรณรงค์ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอย่าง ต่อเนื่อง (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2545)

จังหวัดปทุมธานีเป็นจังหวัดที่มีความเป็นทั้งสังคมเมืองและสังคมชนบท เป็นศูนย์กลาง การศึกษา และเมืองแห่งโรงงานอุตสาหกรรม จึงก่อให้เกิดการขยายตัวของชุมชนและมีการ เคลื่อนย้ายของประชากรเป็นจำนวนมาก ด้วยปัจจัยดังกล่าวจึงทำให้สภาพสังคมของจังหวัดปทุมธานี เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นกันจากความหลากหลายของจังหวัดปทุมธานีที่มีความแตกต่างไปสภาพ สังคมของจังหวัดอื่นๆ จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจจะศึกษาว่าหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลของเทศบาลใน เขตในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีนั้นเป็นอย่างไร และหลักธรรมาภิบาลใดบ้างที่จะส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะได้นำไปเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงานในเทศบาลโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่พื้นที่เทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 10 แห่งจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 141,493 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดปทุมธานี, 2559)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่พื้นที่ในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 384 คนกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie, Robert V. & Morgan, Daryle W. (1970) ที่ระดับช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random Sampling) โดยวิธีการใช้ตารางเลขสุ่ม (Random Number Table)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรมหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าจำนวน 36 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.73 ถึง 0.89

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติราชการ ด้านคุณภาพการให้บริการด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และด้านการพัฒนาองค์กร จำนวน 18 ข้อ เป็น

แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.75 ถึง 0.92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลกับประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดพทุมธานีด้วยตนเอง ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามบางท่านที่ไม่สะดวกตอบแบบสอบถามทันที ผู้วิจัยก็จะอำนวยความสะดวกให้โดยการเขียนที่อยู่และติดแสตมป์ไว้ที่ซองไปรษณีย์เพื่อส่งแบบสอบถามกลับคืนมา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลกระทำตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ใช้สถิติ ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

4.2 การวิเคราะห์ระดับหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพทุมธานี ใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมเป็นรายด้าน และรายข้อแล้วใช้เกณฑ์การแปลความหมายโดยพิจารณาค่าเฉลี่ย

4.3 การวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพทุมธานี ใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัย เรื่อง หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพทุมธานี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพทุมธานีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักนิติหลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ

2. ประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพทุมธานีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนางองค์กร ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติราชการ ตามลำดับ

3. หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพทุมธานี พบว่า หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม และหลักนิติธรรม ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลักความ

โปร่งใส ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี สูงสุด และหลัก
นิติธรรม ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ต่ำสุด โดย
สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ได้ร้อยละ 68.20

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย รวม 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ประเด็น
เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล 2) ประเด็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
ปทุมธานีและ 3) ประเด็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอ
เมือง จังหวัดปทุมธานีมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประเด็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลจากผลการวิจัย พบว่า หลักนิติธรรมหลักคุณธรรม หลัก
ความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก ที่เป็น
เช่นนี้เพราะการดำเนินงานของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 1) ด้านหลักความคุ้มค่า มี
การจัดกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ใช้ได้ยาวนาน เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน
สอดคล้องกับหลักความคุ้มค่าตามแนวความคิดของสถาบันพระปกเกล้า (2549) กล่าวว่าควรเน้น
ประสิทธิภาพในการบริหารงาน โดยใช้ทรัพยากรงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการรณรงค์ให้
ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ 2) หลักการมีส่วนร่วม มีการเปิดโอกาสให้
ประชาชนได้เสนอปัญหา ความต้องการ และความคิดเห็นในการแก้ไขและเข้ามามีส่วนร่วมในการ
จัดทำแผนพัฒนาเทศบาล สอดคล้องกับแนวความคิดของ ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ (2549) ที่กล่าว
ว่า หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณะ เป็นกระบวนการที่ประชาชนมีโอกาส มีเสรีและมีส่วนร่วมใน
กระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน 3) หลักคุณธรรม มีบริหารงานบนพื้นฐานของคุณธรรมและ
จริยธรรมบริหารงานด้วยความเสียสละเอื้อเฟื้อเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและประชาชนทั่วไปบริหารงาน
ด้วยอย่างซื่อสัตย์ สุจริต สอดคล้องกับแนวคิดของ Sam Agere (2000) ที่กล่าวว่า ภาครัฐควรยึด
หลักคุณธรรม (Ethic) เป็นดำเนินงานอย่างสุจริต ถูกต้อง ติงาม บนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม
ภายใต้กฎระเบียบของสังคม 4) หลักนิติธรรม มีการบริหารงานดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายมีการ
ปรับปรุง กฎ ระเบียบให้ ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอสอดคล้องกับ
แนวคิดของ UNDP (United Development Program, 1995) กล่าวว่า การปกครองประเทศจะใช้
กฎหมายเป็นบรรทัดฐาน กฎหมายที่ใช้ในประเทศต้องมีความยุติธรรมและอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
5) หลักความรับผิดชอบต่อปัญหาชุมชน จัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพและ
ทั่วถึง มีการรับฟังและนำข้อเสนอข้อร้องเรียนจากประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงสอดคล้องกับ
แนวความคิดของ สูดจิต นิमितกุล (2543) กล่าวว่า เจ้าหน้าที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน
การปฏิบัติงานเช่นนี้จะเป็นตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินความสำเร็จของหน่วยงาน 6) หลักความ
โปร่งใส มีการบริหารงานกิจกรรมต่างๆ มีการสรุปและเปิดเผยต่อสาธารณะ มีการจัดตั้ง

คณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใส สอดคล้องกับแนวความคิดของ วนิดา แสงสารพันธ์ (2549) กล่าวว่า การดำเนินการที่เปิดเผยมีระบบกติกาที่ตรงไปตรงมา ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และสามารถตรวจสอบได้ จะทำให้การทุจริตและบิดเบือนผลประโยชน์สาธารณะเกิดขึ้นได้ยาก

2. ประเด็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี จากผลการวิจัย พบว่า ด้านคุณภาพการให้บริการด้านการพัฒนาองค์กรด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติราชการอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ 1) ด้านคุณภาพการให้บริการมีการให้บริการสื่อสนทนากันต่างๆ ขณะรอรับบริการ การให้บริการด้วยความสะดวกและรวดเร็ว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีการให้บริการด้วยความยุติธรรม สอดคล้องกับแนวความคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2550) ได้นำเสนอว่า ด้านคุณภาพให้บริการ ควรให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ในการให้บริการที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ 2) ด้านการพัฒนาองค์กรมีการดำเนินงานตามขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการอย่างชัดเจนพัฒนาบุคลากรและระบบการตรวจสอบภายในอย่างสม่ำเสมอสอดคล้องกับแนวความคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2550) ได้นำเสนอว่า ด้านพัฒนาองค์กร ควรแสดงความสามารถในการเตรียมความพร้อมในเรื่องการลดอัตราค่าจ้าง หรือการจัดสรรอัตราค่าจ้างให้ทำงานคุ้มค่า มีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับการปฏิบัติงาน 3) ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการมีปฏิบัติราชการเชิงรุกรักษามาตรฐานและระยะเวลาการให้บริการวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณคุ้มค่ากับเงินที่ใช้จ่ายไป สอดคล้องกับแนวความคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2550) ได้นำเสนอว่า ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ ควรแสดงความสามารถในการปฏิบัติการ โดยวัดจากการลดระยะเวลาการให้บริการ และความคุ้มค่าของการใช้เงินงบประมาณ 4) ด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติราชการมีการดำเนินงานโครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน สอดคล้องกับแนวความคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2550) ที่เสนอว่า ประสิทธิภาพตามแผนปฏิบัติราชการ ควรแสดงผลงานที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน และผู้รับบริการ

3. ประเด็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี จากผลการวิจัย พบว่า หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่างๆ แก่ประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมจัดทำแผนพัฒนา และร่วมประชุม มีการเอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน มีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้งบประมาณ ยึดหลักความเสมอภาค ความถูกต้องเป็นไปตามระเบียบ และการพัฒนาบุคลากรให้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับ ข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับการวิจัยของ สุรชัย นาทองไชย

(2548) ที่พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าการบริหารงานของเทศบาลเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานที่มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีครั้งนี้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยควรสนับสนุนการจัดอันดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยตัวชี้วัดการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล โดยเริ่มจากการพัฒนาตัวชี้วัดระดับการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วเชื่อมโยงไปสู่ตัวชี้วัดการทำงานของหน่วยงานระดับฝ่าย/งานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้ประเมินการทำงานแต่ละปีโดยมีการให้คะแนนตามตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และจัดอันดับหน่วยงานต่างๆ พร้อมทั้งรายงานให้ประชาชนรับทราบ ผลการประเมินตามตัวชี้วัดเหล่านี้จะช่วยกระตุ้นให้หน่วยงานต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง

1.2 สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นประจำจังหวัดควรสนับสนุนการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อตรวจสอบได้ อาจจะอยู่ในรูปของการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกเรื่อง

1.3 ประสิทธิภาพของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีในด้านต่างๆ ดังนี้

1.3.1 ด้านคุณภาพการให้บริการ ควรให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ บริการด้วยความสะดวกและรวดเร็ว มีกิจกรรมรอต้อนรับยิ้มแย้มแจ่มใส และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

1.3.2 ด้านการพัฒนาองค์กร ควรส่งเสริมให้พนักงานแสดงความสามารถในการเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงขององค์กร โดยวัดจากการลดอัตรากำลัง หรือการจัดสรรอัตรากำลังให้ทำงานคุ้มค่า การนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปฏิบัติงาน

1.3.3 ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการควรปฏิบัติราชการเชิงรุกเป็นที่พึงพอใจแก่ผู้มารับบริการ รักษามาตรฐาน และระยะเวลาการให้บริการ

1.3.4 ด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติราชการ ควรส่งเสริมสนับสนุนดำเนินงานโครงการพัฒนาหมู่บ้าน หรือชุมชนตามแผน หรือเป้าหมายที่วางไว้ จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนบริหารจัดการวิสาหกิจ และแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ในด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 หลักความคุ้มค่า จากการวิจัยพบว่า มีความสำคัญในระดับมาก ดังนั้นเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีควรเน้นประสิทธิภาพในการบริหารงาน โดยใช้ทรัพยากรงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

2.2 หลักการมีส่วนร่วม จากการวิจัยพบว่า มีความสำคัญในระดับมาก ดังนั้นเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาอย่างทั่วถึง

2.3 หลักคุณธรรม จากการวิจัยพบว่า มีความสำคัญในระดับมาก ดังนั้นเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีควรบริหารงานด้วยความเสียสละซื่อสัตย์ สุจริต เอื้อเฟื้อ ความสุภาพอ่อนโยน ยึดมั่นในศีลธรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และประชาชนทั่วไป

2.4 หลักนิติธรรม จากการวิจัยพบว่า มีความสำคัญในระดับมาก ดังนั้นเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ควรปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของชุมชน มีการปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเสมอภาค

2.5 หลักความรับผิดชอบจากการวิจัยพบว่า มีความสำคัญในระดับมาก ดังนั้นเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ควรมุ่งปฏิบัติงานเต็มความสามารถ และรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน โดยยึดหลักว่า สะดวก รู้ข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติรวดเร็วทราบระยะเวลาแล้วเสร็จ

2.6 หลักความโปร่งใส จากการวิจัยพบว่า มีความสำคัญในระดับมาก ดังนั้นเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ควรบริหารกิจการต่างๆ สามารถเปิดเผยให้สาธารณะตรวจสอบได้ มีประชาชนร่วมเป็นกรรมการ ข้อมูลสารสนเทศมีความถูกต้องเป็นปัจจุบัน และตรงกับความเป็นจริง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพอาจจะจัดประชุมแบบมีส่วนร่วม (Focus group) หรือการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยศึกษาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหาร บุคลากร ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะ แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน หรือวางกลยุทธ์ในการทำให้เทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3.2 ควรศึกษาในหน่วยงานอื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เป็นต้น

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

- จิตติ กิตติเลิศไพศาล. (2550). **เศรษฐศาสตร์จุลภาค**. สกลนคร: คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. (2549). **การบริหารจัดการภาครัฐและภาคเอกชนที่ดี (Good Public and Private Governance)**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรนิติ เศรษฐบุตร. (2545). **การเสริมสร้างสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒนา และบุญมี ลี. (2544). **รายงานการวิจัยเรื่อง ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- วนิดา แสงสารพันธ์. (2543, กรกฎาคม – กันยายน). **การบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล**. *วารสารนักบริหาร*. 21, 34 – 39.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2549). **ทศวรรษ : ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2550). **คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ**. กรุงเทพฯ: บริษัท จุดทอง จำกัด.
- สุดจิต นิमितกุล. (2543). **กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี : การปกครองที่ดี (good governance)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พิธการพิมพ์.
- สุรัชย์ นาทองไชย. (2548). **สภาพการบริหารงานของคณะเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Cronbach, L. J. (1951). **Coefficient alpha and the internal structure of tests**. *Psychometrika*.
- Krejcie, Robert V. & Morgan, Daryle W. (1970). **Determining Sampling Size for Research Activities**. *Journal of Education and Psychological Measurement*. 10 (11), 308.
- UNDP (United Development Program). (1995). **Governance for Sustainable Human Development: A UNDP policy document**. New York: Management Development and Governance Division.
- Sam Agere. (2000). **Promoting Good Governance : Principles, Practices and Perspective**. London: Commonwealth Secretariat.